

Stanovisko Ministerstva financií Slovenskej republiky k hodnoteniu Rady pre Rozpočtovú zodpovednosť k plneniu Pravidla o vyrovnanom rozpočte za rok 2019

Ministerstvo financií (MF SR) zverejnilo 30. júna 2020 predbežné hodnotenie plnenia Pravidla o vyrovnanom rozpočte za rok 2019. Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ) následne pristúpila k hodnoteniu, ktoré zverejnila 23. júla 2020. Závery hodnotenia MF SR a RRZ sú zhodné. Podľa hodnotenia MF SR aj RRZ došlo v roku 2019 k výraznému odchýleniu od Pravidla o vyrovnanom rozpočte. Vzhľadom na to, že vláda SR vyhlásila výnimočné okolnosti, korekčný mechanizmus vyplývajúci z tohto pravidla sa dočasne neuplatňuje.

Stanovisko MF SR k hodnoteniu plnenia Pravidla o vyrovnanom rozpočte za rok 2019 zo strany RRZ

Podľa kvantitatívneho hodnotenia oboch inštitúcií výsledok verejných financií v roku 2019 nenaplnil požiadavky vyplývajúce z Pravidla o vyrovnanom rozpočte. MF SR aj RRZ identifikovalo v roku 2019 výrazné odchýlenie od cesty k vyrovnanému rozpočtu na základe výdavkového pravidla aj štrukturálneho salda.

Aj pri rovnakom závere sa metodické prístupy MF SR a RRZ naďalej mierne odlišujú. V prípade štrukturálneho salda je odhad oboch inštitúcií v zásade totožný. Vo výdavkovom pravidle spočívajú rozdiely medzi inštitúciami najmä v tom, že RRZ nezohľadňuje opatrenia zamerané na boj proti daňovým únikom v rámci diskrečných príjmových opatrení už v základnom hodnotení, ale až v celkovom. Dôvody rozdielného prístupu medzi inštitúciami boli vysvetlené aj v predošlých hodnoteniach.

TABUĽKA 1: Porovnanie základného hodnotenia MF SR a RRZ pre rok 2019 (v % HDP, ak nie je uvedené inak)*

	MF SR (1)	RRZ (2)	Rozdiel (1-2)
(1) Saldo VS	-1,30	-1,30	0,0
(2) Cyklická zložka	0,89	0,85	0,0
(3) Jednorazové efekty	-0,03	-0,03	0,0
(4) Štrukturálne saldo (ŠS = 1-2-3)	-2,16	-2,12	0,0
(5) Požadovaná úroveň ŠS v danom roku podľa trajektórie k MTO	-0,5	-0,5	0,0
(6) Odchýlenie od požadovanej trajektórie (kumulatívne, 2015 – 2019 = 6-5)	-1,66	-1,62	0,0
p.m. hranica výrazného odchýlenia	-0,5	-0,5	
Hodnotenie súladu so zmenou štrukturálneho salda (kumulatívne)	Výrazné odchýlenie	Výrazné odchýlenie	
(1) Kumulatívny rast agregátu výdavkov očisteného o príjmové opatrenia v rokoch 2015 - 2019 (v %)	12,16	13,93	-1,8
(2) Výdavkové pravidlo kumulatívne v rokoch 2015 - 2019	4,41	3,77	0,6
(3) Odchýlenie od výdavkového pravidla (kumulatívne v p.b = 2-1)	7,75	10,16	-2,4
Odchýlenie od výdavkového pravidla (kumulatívne v % HDP , 2015 - 2019)	-2,90	-3,82	0,9
Hodnotenie súladu s výdavkovým pravidlom (kumulatívne)	Výrazné odchýlenie	Výrazné odchýlenie	
Celkové hodnotenie Pravidla o vyrovnanom rozpočte (dodatočné faktory)	Výrazné odchýlenie	Výrazné odchýlenie	
Návrh na spustenie korekčného mechanizmu	áno	áno	

* Prípadné numerické diskrepancie pri súčtoch a rozdieloch vychádzajú zo zaokrúhľovania.

Príloha: „Dodržuj alebo vysvetľuj“

V nasledujúcej časti MF SR reaguje na najdôležitejšie rozdiely oproti prístupu RRZ v interpretácii Pravidla o vyrovnanom rozpočte, ako aj na návrhy RRZ na zmeny súčasnej legislatívy, v kontexte princípu „dodržuj alebo vysvetľ“. ¹ Technické rozdiely v prístupe sú bližšie rozpísané v predošlých stanoviskách MF SR na hodnotenie Pravidla RRZ.

Interpretácia RRZ ohľadom posúvania strednodobého cieľa

Konštatovanie RRZ

„Termín splnenia strednodobého rozpočtového cieľa vláda opakovane odsúvala, čo bolo v rozpore s pravidlom...“.

Názor MF SR

Posun strednodobého rozpočtového cieľa (MTO) podľa MF SR nebol ekonomicky opodstatnený v zmysle pozitívneho vývoja hospodárskeho cyklu, avšak nejedná sa o porušenie Pravidla. Termín dosiahnutia MTO si určuje vláda v Programe stability v rámci existujúcich pravidiel. Napríklad pri posune svojho strednodobého cieľa (MTO) v roku 2016 využila flexibilitu pravidiel Paktu stability a rastu. Pravidlo o vyrovnanom rozpočte má z pohľadu požadovanej konvergencie k MTO explicitné prepojenie na Pakt². Podľa názoru MF SR je v kontexte plnenia Pravidla možné odvolať sa len na posúdenie dôvodov posunu MTO (v súlade s manuálom RRZ³). MF SR však v tomto kontexte súhlasí s tvrdením RRZ, že posun MTO nebol vzhľadom na zlepšenie hospodárskeho cyklu v predmetných rokoch ekonomicky opodstatnený.

Posilnenie strednodobej záväznosti rozpočtu je podľa MF SR vhodné riešiť viacročnými výdavkovými limitmi. Tie by mali platiť už od roku 2022. Podľa návrhu IFP⁴ by strednodobý rozpočtový cieľ, pri fungovaní výdavkových stropov, mohol byť uvoľnený len v prípade zásadnej revízie ekonomického cyklu, resp. v prípade realizácie reforiem s vplyvom na dlhodobú udržateľnosť. Tieto ustanovenia sa navrhuje ukotviť aj legislatívne v zákone o rozpočtových pravidlách. Tým by boli posuny MTO obmedzené na odôvodnené prípady.

Interpretácia RRZ ohľadom potreby spustenia korekčného mechanizmu

Konštatovanie RRZ

„MF SR malo na základe zmien v prístupe k hodnoteniu v roku 2016 a v júni 2019 odlišný názor a nenavrholo spustenie korekčného mechanizmu“.

Názor MF SR

MF SR na základe finálneho hodnotenia v roku 2019 navrhlo rovnako ako RRZ spustenie korekčného mechanizmu. MF SR nenavrholo jeho spustenie už v júni 2019, pretože postupovalo podľa svojej metodiky, ktorá ešte neindikovala potrebu spustenia korekčného mechanizmu už pri predbežnom hodnotení. Čo sa týka zmien v metodike hodnotenia Pravidla, MF SR ich rovnako ako RRZ transparentne zverejňuje a konzultuje s RRZ.

---

¹ Vychádzajúc z [Common principles on national fiscal correction mechanisms](#).

² V zákone o rozpočtových pravidlách v § 30a je poznámka pod čiarou odvolávajúca sa na NARIADENIE RADY (ES) č. 1466/97 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii.

³ Strany 36-38: https://www.rozpoctovarada.sk/download/rz_pravidlo_vyrovnaneho_rozpocctu_manual.pdf

⁴ Komentár IFP: <https://www.mfsr.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/publikacie-ifp/komentare/komentare-z-roku-2020/9-statna-kasa-uzde-jul-2020.html>